

на хиляда, ако свободният достъп е до 50% от целия фонд, и 10 на хиляда, ако на свободен достъп е повече от половината фонд.

Раздел VI. Задължения и отговорности на ползвателите на библиотечни документи

При заемаването на библиотечни материали ползвателят влиза в договорни отношения с библиотеката по смисъла на Закона за задълженията и договорите. В Чл. 42, ал. 2 се посочва, че условията на този договор се определят в правила за обслужване на ползвателите на библиотеката, утвърдени от директора, съответно от ръководителя на организацията, към която принадлежи библиотеката. Правилата за обслужване на ползвателите са задължителен поднормативен документ и се изработват на основата на правилника за дейността на библиотеката, утвърден в зависимост от вида обществена библиотека съответно по реда на Чл. 23, 30, 36 или 40 на Закона за обществените библиотеки.

Глобите за невъзврати и загубени книги в петкратен размер отпадат, защото санкциите са предвидени в Чл. 66, ал. 1 на Закона за обществените библиотеки: „Който повреди, унищожи или изгуби документ от библиотечния фонд, се наказва с глоба от 200 до 500 лв“.

Раздел VII. Задължения на библиотекарите за запазване на библиотечния фонд

До този момент имаше притеснения сред колегите, че електронните транзакции за заемане на книги в автоматизирани библиотеки не са валиден документ, каквито са читателската карта и заемната бележка, подписани от ползвателя. В новата наредба е посочено, че сключването на договора с ползвателя се установява с писмен документ или в електронен запис. За да не се получават грешки в електронните записи (читателят да твърди, че не

е заел материала), в Чл. 49, ал. 2 за задълженията на библиотекаря се казва: „При автоматизирано обслужване библиотекарите са длъжни стриктно, вярно и точно да въведат необходимите данни, а при връщане на заетите библиотечни документи да се въведе по съответния начин информация, че са приети обратно в библиотеката.“ В старата наредба имаше член, който задължаваше библиотеките да задържат депозит от ползватели, чиято адресна регистрация е в друго населено място. Това ограничение отпада в новата наредба, което е съобразено с все по-засилващата се мобилност на гражданите.

В Чл. 52 е направена и следната актуализация: библиотекарят заплаща установените липси при инвентаризация, надхвърлящи предвидените от тази наредба нормативи за естествени загуби, по цени на библиотечните документи от инвентарните книги, актуализирани чрез преоценка, ревалоризация и деноминация. Според предишната наредба липсите се заплащаха по пазарни цени. Този начин на изчисляване е по-справедлив и помага да се избегне субективизма в преценката.

В допълнителните разпоредби се дефинират някои основни понятия, използвани в текстовете на наредбата като ползвател, библиотечни документи, свободен достъп, междубиблиотечно заемане.

И накрая – един от най-често задаваните въпроси е защо наредбата се отнася само за обществените библиотеки? Какво да правят останалите? Могат ли да се позовават на нея? Проектът, изработен по инициатива на ББИА, включваше в обхвата на наредбата всички видове библиотеки. Юристите обаче бяха категорични, че това не е възможно, тъй като този поднормативен документ е определен в Закона за обществените библиотеки.

УС на ББИА е в процес на търсене на положителните отговори на тези въпроси. Много скоро се надяваме да намерим благоприятно решение така, че този дългоочакван поднормативен документ да бъде приложим и в другите видове библиотеки.

Ключови думи: библиотечни фондове, инвентаризации, наредби

Проект X-LIBRIS

X-LIBRIS
SMART ICT 3.0 LIBRARIES SERVICES
to Address on Future Skills and Competencies - Learning Spaces 2015

Иновативни умения и библиотечни услуги SMART 3.0

Кристиана Димчева / dimcheva@libvar.bg
РБ „Пенчо Славейков“ – Варна

„Очакваме ви на 18 февруари 2015 г., каним ви на уебинар. Присъединете се към виртуалното общество на модерните библиотекари!“. Откликът на

поканата на Регионална библиотека „Пенчо Славейков“ – Варна да дискутираме новата роля на библиотеките и библиотеките в дигиталния свят, влия-

нието на социалните медии върху образователния процес и нови услуги за читателите разбива клишираните представи за библиотеката като институция.

В уебинара се включиха колеги от 44 селища. С поздравите към участници на водещата Темену-га Калчева пътувахме по четирите посоки на България – Кърджали, Силистра, София, Стара Загора, Бургас Златоград, Ловеч, Провадия, Димитровград, колегите от Варна и Варненски регион – Тополи, Звездица, Белослав, Белоградец и пр. „Много се радвам – приветства участниците и директорът на библиотеката Емилия Милкова – да сме заедно в една нестандартна форма – уебинар. Пожелаваме си една топла дискусия с много въпроси и отзиви“. Проявата включваше презентации, а също и отворена дискусия с породени въпроси от тях:

- представяне и акценти от програма Еразъм+ от Радка Калчева; представяне на новия проект X-LIBRIS от Емилия Милкова;
- Емил Демирев сподели идеи за нова библиотечна услуга от първата среща по проекта в Анкара.

Проектът X-LIBRIS е стратегическо партньорство за обучение на възрастни в рамките на ключовата дейност „Сътрудничество за иновации и обмен на добри практики на Програма Еразъм+“. Той се реализира в партньорство между Университет Хаджеттепе – Анкара, Турция, Регионална библиотека „Пенчо Славейков“ – Варна, България, Общински център за образование и спорт – Радвилишкис, Литва, образователен институт Визамар – Лайпциг, Германия, Община Кабелскетел, Германия, Организация ISES, Испания.

Проектът, който стартира в началото на септември 2014 г. ще продължи две години. Той се фокусира върху развитие на умения за разработване и прилагане на новаторски практики за разработване на потребителски ориентирани библиотечни услуги. Основната мисия на проекта е организиране на серия обучения, насочени към разработване на

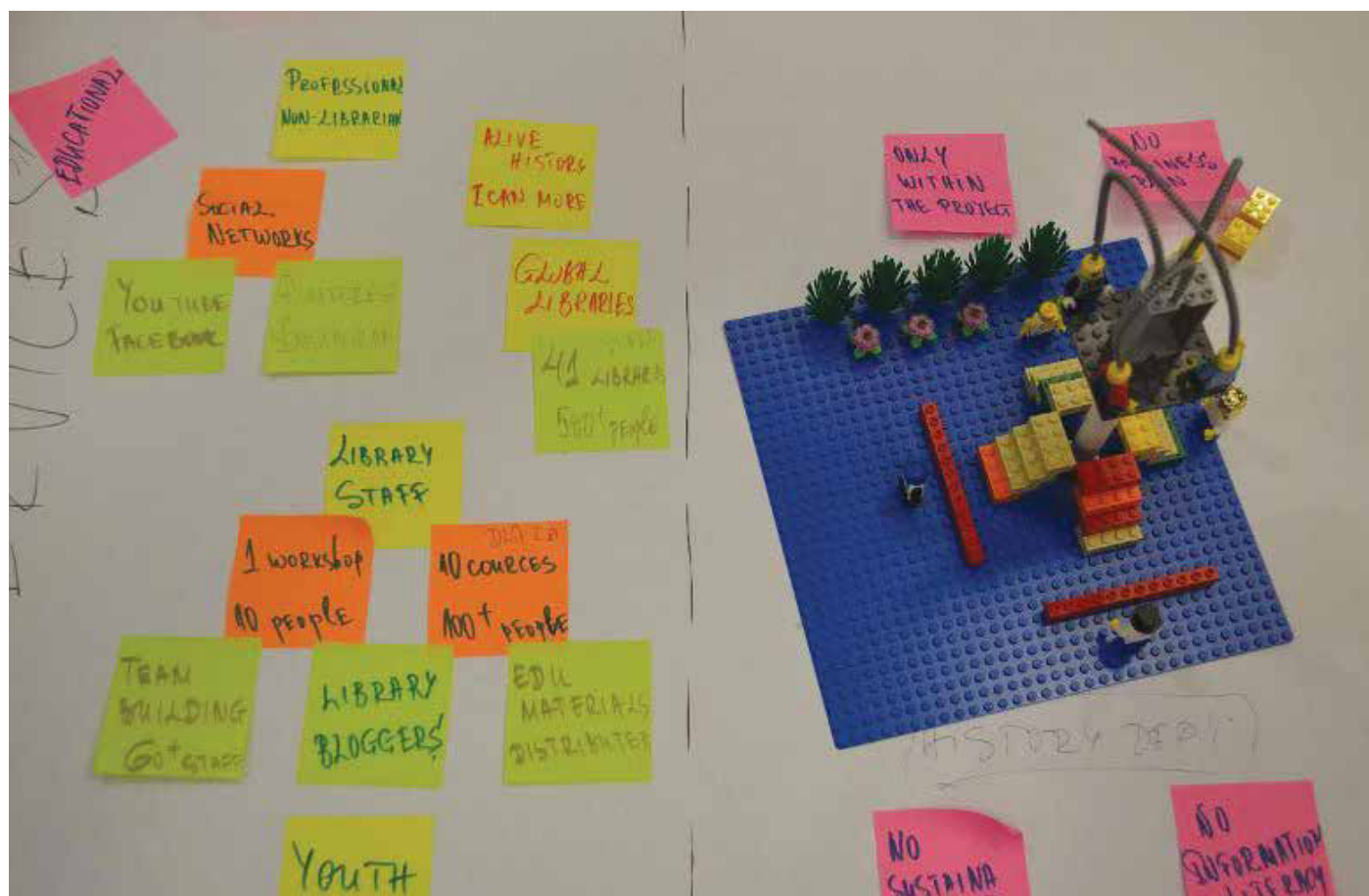
нови библиотечни услуги, базирани на иновативни информационни и комуникационни технологии. За тази цел X-LIBRIS ще разработи свободни образователни ресурси и онлайн обучения.

Основен акцент е различната роля на библиотеката като институция и на библиотекарите в дигиталния свят. В отговор на въпросите – „Каква е ролята на библиотекарите в следващото десетилетие?“ и „Как социалните мрежи въздействат на ежедневната работа с потребителите?“ се търсят нови услуги, които да бъдат развити. Поставените цели и задачи са насочени към потребителя – за придобиване на нови умения и компетенции и подобряване на ИКТ уменията им и с предоставяне на нови възможности за обучение и включване на крайните потребители в разработване на дизайн на услуги, преминаване от статичен към динамичен модел на обучение и общуване с потребителя, на обучение на потребителите в нова среда.

В балансиране между традиция и промяна, проектът ще допринесе за въвеждане на съвременни информационни технологии за дизайн на библиотечни услуги, за трансформиране на библиотечните услуги в зависимост от потребителските очаквания. С новите медийни канали, иновативни обучения и разработване на образователни ресурси и онлайн обучения, както и с нови услуги се търси разширяване на аудиторията и на библиотечното пространство. Стремехът е за развитие на стратегически партньорства и насърчаване с нова методология на колегиални и междупоколенчески обучения.

Очакваните резултати включват: обучени 100 потребители, 25 библиотекари, 20 учители, развитие на 20 нови ИКТ услуги, X-LIBRIS методология с X-LIBRIS мултиезикова платформа, образователни мултиезикови видео канали на X-LIBRIS. За разширяване на диалога са създадени профили на проекта в социалните мрежи, издават се информационни бюлетини.

Учредителната среща се проведе на 2 и 3 декември 2014 г. в Анкара, Турция с първата група обучени библиотекари. Очакват се четири еднотипни семинара във всяка страна – през март в Литва, а през месец юли варненската библиотека ще бъде домакин на семинар с участниците от страните партньори.

Още в първата среща се създадоха модели на услуги – дизайн на нови подходи в образователния процес и иновативно капитализиране на вече съществуващи услуги. Участниците от варненската библиотека работят по създаване на нова услуга – Е-потребител. Познато, но не толкова. Предпоставките за развитието ѝ са в наличието на:

- автоматизирана система за библиотечно обслужване, онлайн каталог, високо технологично ниво на подготвени библиотечни и ИТ специалисти;
- опитът в предоставяне на е-услуги с Електронна заявка, Попитай библиотекаря, Електронна заявка за библиографска справка и различната дигитална култура на потребителите ни.

Те ни дават увереност, че услугата Е-потребител ще има успех. Тя е насочена към „нова“, енергично изявяваща и изразяваща себе си читателска група със специфични изисквания, а именно иконо-

мически активни хора в трудоспособна възраст и с динамично ежедневие. Целта е създаване на гъвкава и мобилна библиотечна услуга и спестяване на време и средства на потребителите. Същността на услугата включва управление на собствения електронен профил от потребителя:

- редактиране на лични данни – адрес, телефон, имейл;
- управление на читателския картон;
- отдалечено презаписване на заети библиотечни материали;
- преглеждане на архив на заеманите материали;
- читателска класация на прочетени книги.

Дизайнът на услугата предоставя възможност на всеки потребител самостоятелно да участва в продукта, който създава библиотеката. Създават се предпоставки за обособяване на нова виртуална общност от читатели на библиотеката, за активизирана обратна връзка с потребителя. В следващите стъпки на реализацията с доставка на електронни документи, Е-заявка за междубиблиотечно книгозаемане, създаване мобилно приложение за комуникация библиотекар-потребител затвърждаваме модерната визия на библиотеката.

Ключови думи: библиотечни услуги, проекти, Регионална библиотека „Пенчо Славейков“ – Варна